

נזיר

פרק א'

הריני מסלסל הריני מכלכל הרי עלי לשלח פרע - וכולהו דוקא כשתופס בשערו ודעתו לנזירות.

מסלסל - מחליק בשיער.

מכלכל - מגדל שיער. ודוגמתו (מדה נכ): "משתכלכל העטרה" - משיגדל שער הערוה.

"הרי עלי צפורים" - רבי מאיר אומר נזיר, וחקמים אומרים אינו נזיר.

הרי עלי צפורים - שתי תורים או שני בני יונה, והם קרפן נזיר שנטמא. וקגון שנזיר עובר לפניו.

רבי מאיר אומר נזיר - הואיל ונזיר עובר לפניו וצפורים קרפן נזיר שנטמא הם, מוכיחין הדברים דהרי עלי צפורים לנזירות קאמר.

והקמים אומרים אינו נזיר - והלכה פתחמים שאינו נזיר, אבל מביא צפורים לשלם נדרו.



הריני נזיר מן התרצנים, ו"מן הזגים", ו"מן התגלחת", ו"מן הטומאה", הרי זה נזיר, וכל דקדוקי נזירות עליו.

הריני נזיר מן התרצנים ומן הזגים וכו' - אם הזכיר אחד מכל אלו, הרי זה נזיר כאילו אמר הריני נזיר סתם. ומשום דכעי למתנא סיפא דנזיר עולם ונזיר שמשון אין כל דקדוקי נזירות עליהם, תנא הכא כל דקדוקי נזירות עליו.

"הריני כשמשון, כבן מנחת, כבעל דלילה", "כמי שעקר דלתות עזה", "כמי שנקרו פלשתים את עיניו", הרי זה נזיר שמשון.

מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם:

נזיר

פרק א'

כל כנוי נזירות כנזירות.

כל כנוי נזירות - דבר שאינו עיקרו של שם מקרי כנוי, כמו (בבא מציעא נח): "המכנה שם לחבירו".

האומר "אהא", הרי זה נזיר.

האומר אהא - לאו כנוי הוא, אלא יד מקרי, כמו בית יד שהכלי נאחז בו, כך הנדר נתפס בלשון זה. ומתניתין חסורי מיחסף, והכי קתני: כל כנוי נזירות כנזירות, וכל ידות נזירות כנזירות, אילו הן ידות נזירות? האומר אהא, אהא נה. ואילו הן כנוי נזירות? נזיק נזית פזית.

האומר אהא - שראה נזיר עובר לפניו ואמר "אהא", אף על פי שלא אמר "אהא כזה", אם נתכוין להיות נזיר כמותו הרי זה נזיר, ואף על פי שלא הוציא בפיו "כזה".

או "אהא נה", נזיר.

אהא נה - שהיה תופס בשערו ואמר "אהא נה" - משמע אהיה נאה בגידול שיער זה. ואם נתכוין לשם כך הרי זה נזיר, ואף על פי שלא פירש, שאלו וכיוצא בהם ידות לנזירות הם, והווי כנזירות.

"נזיק", "נזית", "פזית", הרי זה נזיר.

נזיק נזית פזית - לשונות של גויים הם שקורין כך לנזיר, ולשונם קרוב ללשון של ישראל, ומקרו כנוי נזירות.

"הריני כזה", "הריני מסלסל", "הריני מכלכל", "הרי עלי לשלח פרע", הרי זה נזיר.

הריני כזה - ורומז לנזיר שקנגדו.

נזיר

פרק א'

הכביד שעָרוּ, מיקל בתער ומביא שלש בהמות, ואם נטמא מביא קרבן טומאה. נזיר שמִשֹּׁן: הכביד שעָרוּ, אינו מיקל, ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה.

מה בין נזיר עולם וכו' - מתניתין חסורי מיחסרא, והכי קתני: ואם נדר להיות נזיר עולם, הרי זה נזיר עולם. ומה בין נזיר עולם לנזיר שמִשֹּׁן? נזיר עולם: הכביד שעָרוּ, מיקל בתער משנים עשר חודש לשנים עשר חודש. דגלפינן מאבשלום שהיה נזיר עולם, וכתיב ביה (סמולא ג"ד כו) "והיה מקץ ימים לימים אשר יגלת, פי כבד עליו וגלחו", וכתיב התם (ויקרא כ"ה ט) "ימים תהיה גאולתו".

ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה - ואפילו לכתחילה מותר ליטמא, דשמִשֹּׁן היה מטמא למתים, והכי גמירי לה. והאי דקתני "אם נטמא", דמשמע דיבעד אין לכתחילה לא, משום דתנא רישא גבי נזיר עולם "ואם נטמא", תנא סיפא נמי גבי נזיר שמִשֹּׁן "ואם נטמא".



סָתֵם נְזִירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם.

סָתֵם נְזִירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם - דְּכִתִּיב (נמדנר ו' ה) "קדוש יהיה" - "יהיה" בגימטריא שלשים. מכאן סמכו לומר שאין נזירות פחות משלשים יום.

אמר "הריני נזיר אחת גדולה", "הריני נזיר אחת קטנה", אפילו "מכאן ועד סוף העולם", נזיר שלשים יום.

הריני נזיר אחת גדולה - בין שאמר הריני נזיר נזירות אחת גדולה, בין שאמר הריני נזיר אחת קטנה, ובין שאמר הריני נזיר אחת מכאן ועד סוף העולם, נוהג נזירות שלשים יום. ומכאן ועד סוף העולם דקאמר, הכי משמע: ארוכה עלי זאת הנזירות כאילו היא מכאן ועד סוף העולם.

"הריני נזיר יום אחד", "הריני נזיר ושעה אחת", "הריני נזיר אחת ומחצה", הרי זה נזיר שתיים.

הכי גרסינן: הריני נזיר יום אחד הריני

נזיר

פרק א'

נזיר ושעה אחת הריני נזיר אחת ומחצה הרי זה נזיר שתיים - והכי פירושו: אמר "הריני נזיר יום אחד", כיון שאמר "הריני נזיר", קבל עליו נזירות אחת, וכי אמר תו "יום אחד", הרי יש כאן נזירות אחרת, דאין נזירות פחות משלשים יום.

וכן נמי פי אמר "הריני נזיר ושעה אחת" ו"הריני נזיר אחת ומחצה", יש כאן שתי נזירות, שאי אפשר להיות נזיר שעה אחת או מחצה נזירות שלא יהיה נזיר שלשים יום, ומשום הכי הרי זה נזיר שתיים, ומגלח לסוף שלשים ונוהג נזירות אחרת.

"הריני נזיר שלשים יום ושעה אחת", נזיר שלשים ואחד יום, שאין נזירים לשעות.

הריני נזיר שלשים יום ושעה אחת הרי זה נזיר שלשים ואחד יום שאין נזירות לשעות - שנאמר (נמדנר ו' ד) "ימי נזרו", והרי הוא כאילו אמר שלשים ואחד יום. ולא אמרינן דשעה אחת דאמר הנזיר נזירות בפני עצמה, הואיל ויש לצרפה עם מנזן שלשים שהזכיר תחילה.



"הריני נזיר כשער ראשי", ו"כעפר הארץ", ו"כחול היבם", הרי זה נזיר עולם, ומגלח אחת לשלשים יום.

הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול היבם הרי זה נזיר עולם - ולא נזיר עולם ממש, דאילו נזיר עולם מגלח אחד לשנים עשר חודש, וזה מגלח אחת לשלשים יום. הואיל ותלה נזירותו בדברים חלוקים, הוי כאילו נדר במנזן נזירותיו כמנזן שער ראשו ועפר הארץ, מה שאין כן בנזיר עולם, שלא חלק נזירות שלו, אלא נעשה הפל נזירות אחת.

רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום. ואיזהו שמגלח אחת לשלשים יום? האומר "הרי עלי נזירות כשער ראשי", ו"כעפר הארץ", ו"כחול היבם".

רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום - דכיון דאמר "הריני נזיר", הפל נזירות אחת

נזיר פרק א'

קמא, ואמר שהאומר "הריני נזיר כמננן ימות החמה", הוי נזיר עולם. והביא מעשה להוכיח שאינו נזיר עולם, דמעשה הנה, וכיון שהשלים מת, ובנזיר עולם לא שייך השלמה. אלא ודאי מונה נזירות, וכן הלכה.



נזיר פרק א'

היא, ואינו מגלח אלא לשנים עשר חודש כנזיר עולם. ואיזהו מגלח לשלשים יום? האומר "הרי עלי נזירות כשער ראשי", דאז מוכיח דנזירות מופסקות קבל עליו כמננן שער ראשו. ואין הלכה כרבי.



ה "הריני נזיר מלוא הבית" או "מלוא הקופה", בודקין אותו – אם אמר "אחת גדולה נזרתי", נזיר שלשים יום.

אם אמר אחת גדולה נזרתי - נזירות אחת קבלתי, ונראית לי גדולה כמלוא הבית, נזיר שלשים יום.

ואם אמר "סתם נזרתי", רואין את הקופה כאילו היא מלאה תרדל, ונזיר כל ימיו.

ואם אמר סתם נזרתי - ולא הנה בלבי אלא כמו שידונו חכמים לשוני, הרי זה נזיר כל ימיו, ומגלח כל שנים עשר חודש.



ו "הריני נזיר מפאן עד מקום פלוני", אומדין כמה ימים מפאן עד מקום פלוני – אם פחות משלשים יום, נזיר שלשים יום, ואם לאו, נזיר כמננן הימים.

הריני נזיר מפאן עד מקום פלוני - והחזיק בדרך כדי ללכת לאותו מקום. אבל אם לא החזיק ללכת לאותו מקום, נעשה כאומר מפאן ועד סוף העולם, והוי נזיר שלשים יום, בין שהיה המקום קרוב בין שהיה רחוק, ואפילו מהלך כמה שנים, שלא נתכוין אלא לנזירות אחת גדולה.



ז "הריני נזיר כמננן ימות החמה", מונה נזירות כמננן ימות החמה.

מונה נזירות כמננן ימות השנה - שלש מאות ששים וחמש נזירות, כמננן ימות החמה.

אמר רבי יהודה: מעשה הנה, וכיון שהשלים, מת.

אמר רבי יהודה מעשה הנה כיון שהשלים מת - רבי יהודה שמעיה לרבי דאפליג אתנא